

OTDK-dolgozat

Kiegészítő dokumentum

Solymos Eszter

2025

1. The Microsoft Translator translation

Kísérlet egy novella gépi fordításában

Forrásszöveg: Oscar Wilde: „The Happy Prince” (1888)

Magasan a város felett, egy magas oszlopon állt a Boldog Herceg szobra. Mindenütt vékony aranszínű levelek aranyozták, mert a szemében két fényes zafír volt, és egy nagy vörös rubin ragyogott a kardhegyén.

Valóban nagyon csodálták. "Olyan szép, mint egy szélkakas" - jegyezte meg az egyik városi tanácsos, aki művészi ízlésével szeretett volna hírnevet szerezni; "Csak nem annyira hasznos" – tette hozzá, attól tartva, hogy az emberek gyakorlatiatlannak tartják, pedig valójában nem volt az.

"Miért nem lehetsz olyan, mint a Boldog Herceg?" – kérdezte egy értelmes kisfiú anyukája, aki a holdért sírt. "A boldog herceg soha nem álmodik arról, hogy bármiért sírjon."

"Örülök, hogy van valaki a világon, aki nagyon boldog" – motyogta egy csalódott férfi, miközben a csodálatos szobrot nézte.

"Úgy néz ki, mint egy angyal" – mondták a jótekonysági gyermekek, amikor kijöttek a székesegyházból ragyogó skarlátvörös köpenyükben és tiszta, fehér pinaforjukban.

"Honnan tudod?" – kérdezte a Matematikai Mester – "még soha nem láttál ilyet."

"Ah! de álmainkban igen" – válaszolták a gyerekek; és a Matematikai Mester összeráncolta a homlokát, és nagyon komolynak látszott, mert nem helyeselte, hogy a gyerekek álmodnak.

Egy éjjel egy kis fecske repült át a város felett. Barátai hat héttel korábban elmentek Egyiptomba, de ő hátramaradt, mert szerelmes volt a legszebb nádba. Kora tavasszal találkozott vele, amikor egy nagy sárga lepke után repült lefelé a folyón, és annyira vonzotta karcsú dereka, hogy megállt, hogy beszéljen vele.

"Szeresselek?" - kérdezte a Fecske, aki szeretett azonnal a lényegre térni, és a Nád alacsony meghajlást hajtott végre neki. Így körbe-körbe repült, szárnyaival megérintette a vizet, és ezüst hullámokat keltett. Ez volt az udvarlása, és egész nyáron át tartott.

"Ez egy nevetséges ragaszkodás" - twitterezte a többi fecskét; "nincs pénze, és túl sok a kapcsolata", és a folyó valóban tele volt nádasokkal. Aztán, amikor eljött az ősz, mindannyian elrepültek.

Miután elmentek, magányosnak érezte magát, és kezdte fáradni hölgyszerelmét. - Nem beszél - mondta -, és attól tartok, hogy kacér, mert mindig flörtöl a széllel. És bizonyára, valahányszor fúj a szél, a nád a legkecsesebb curtsey-eket készítette. "Elismerem, hogy ő háztartásbeli," folytatta, "de én szeretek utazni, következésképpen a feleségemnek is szeretnie kellene utazni."

"Eljössz velem?" - kérdezte végül tőle; de a nád megrázta a fejét, annyira ragaszkodott otthonához.

- Te aprózkodtál velem - kiáltotta. "Elindulok a piramisokhoz. Viszlát!" és elrepült.

Egész nap repült, és éjszaka érkezett a városba. "Hol tegyem fel?" – kérdezte; "Remélem, hogy a város megtette az előkészületeket."

Aztán meglátta a szobrot a magas oszlopon.

- Odateszem - kiáltotta; "Ez egy remek pozíció, rengeteg friss levegővel." Így szállt le a Boldog Herceg lábai között.

- Arany hálósobám van - mondta halkan magában, miközben körülnézett, és aludni készült; De amint a fejét a szárnya alá tette, egy nagy vízcsepp esett rá. "Milyen furcsa dolog!" - kiáltotta; "Nincs egyetlen felhő sem az égen, a csillagok elég tiszták és fényesek, és mégis esik az eső. Észak-Európa éghajlata valóban rettenetes. A nád szerette az esőt, de ez csak az önzése volt."

Aztán egy másik csepp esett.

"Mi haszna egy szobornak, ha nem tudja visszatartani az esőt?" - kérdezte; - Keresnem kell egy jó kéményedényt - és elhatározta, hogy elrepül.

De mielőtt kinyitotta volna szárnyait, egy harmadik csepp is lehullott, ő pedig felnézett, és meglátta – Ah! Mit látott?

A Boldog Herceg szeme megtelt könnyel, és könnyek folytak le arany arcán. Az arca olyan szép volt a holdfényben, hogy a kis fecske tele volt szájalommal.

"Ki vagy te?" – kérdezte.

"Én vagyok a boldog herceg."

"Miért sírsz akkor?" - kérdezte a fecske; - Eléggé átítattál.

- Amikor éltem és emberi szívem volt - válaszolta a szobor -, nem tudtam, mi a könny, mert Sans-Souci palotájában éltem, ahová a bánat nem enged be. Napközben a kertben játszottam a társaimmal, este pedig a nagyteremben vezettem a táncot. A kert körül egy nagyon magas fal futott, de soha nem törődtem azzal, hogy megkérdezzem, mi van mögötte, minden olyan szép volt körülöttem. Udvaroncaim Boldog Hercegnek nevezték, és valóban boldog voltam, ha az öröm boldogság. Így éltem, és így haltam meg. És most, hogy meghaltam, olyan magasra állítottak, hogy láthatom városom minden csúfságát és nyomorúságát, és bár a szívem ólomból van, mégsem tudok mást választani, mint sírni."

"Micsoda! nem tömör arany?" - kérdezte magában a Fecske. Túl udvarias volt ahhoz, hogy bármilyen személyes megjegyzést hangosan megtegyen.

- Messze - folytatta a szobor halk muzsikális hangon -, messze egy kis utcában van egy szegényes ház. Az egyik ablak nyitva van, és rajta keresztül egy asztalnál ülő nőt látok. Az arca vékony és kopott, és durva, vörös kezei vannak, amelyeket mind szúr a tű, mert varrónő. Szenvedélyvirágokat hímez egy szatén ruhára, amelyet a királynő legszebb díszlányai viselhetnek a következő udvari bálon. A szoba sarkában lévő ágyban a kisfia betegen fekszik. Lázas, és narancsot kér. Az anyjának nincs semmije, amit adhatna neki, csak a folyóvíz, ezért sír. Fecske, fecske, kis fecske, nem hozod ki neki a rubint a kardom hegyéből? A lábam ehhez a talpazathoz van rögzítve, és nem tudok mozogni."

- Egyiptomban várnak rám - mondta a fecske. "A barátaim fel-alá repülnek a Níluson, és beszélgetnek a nagy lótuuszvirágokkal. Hamarosan aludni fognak a nagy király sírjában. A király maga is ott van festett koporsójában. Sárga vászonba csomagolják, és fűszerekkel balzsamozzák. Nyakában halványzöld jáde lánc van, kezei olyanok, mint az elszáradt levelek."

- Fecske, fecske, kis fecske - mondta a herceg -, nem maradsz velem egy éjszakára, és nem leszel a hírnököm? A fiú annyira szomjas, az anya pedig olyan szomorú."

- Nem hiszem, hogy szeretem a fiúkat - válaszolta a fecske. "Tavaly nyáron, amikor a folyón tartózkodtam, volt két goromba fiú, a molnár fiai, akik mindig kövekkel dobáltak. Természetesen soha nem ütöttek meg; mi, fecskék túl jól repülünk ehhez, és különben is, olyan családból származom, amely híres mozgékonyaságáról; De mégis a tiszteletlenség jele volt."

De a boldog herceg olyan szomorúnak látszott, hogy a kis fecske sajnálkozott. - Itt nagyon hideg van - mondta; "de én veled maradok egy éjszakára, és hírnököd leszek."

- Köszönöm, kis fecske - mondta a herceg.

A fecske tehát kivette a herceg kardjából a nagy rubint, és csőrében elrepült vele a város háztetői felett.

Elhaladt a székesegyház tornya mellett, ahol a fehér márvány angyalokat faragták. Elhaladt a palota mellett, és tánc hangját hallotta. Egy gyönyörű lány jött ki az erkélyen a szeretőjével. "Milyen csodálatosak a csillagok - mondta neki -, és milyen csodálatos a szeretet ereje!"

- Remélem, ruhám időben elkészül az állambálra - válaszolta; "Elrendeltem, hogy hímezzenek rá passióvirágokat; De a varrónők olyan lusták."

Átkelt a folyón, és látta, hogy a lámpák a hajók árbocán lógnak. Átment a gettón, és látta, hogy az öreg zsidók egymással alkudoznak, és rézmérleggel mérik a pénzt. Végül odaért a szegényházhoz, és benézett. A fiú lázasan hánykolódott az ágyán, és az anya elaludt, annyira fáradt volt. Beugrott, és letette a nagy rubint az asztalra az asszony gyűszűje mellé. Aztán óvatosan körbepült az ágy körül, szárnyaival a fiú homlokát legyezte. "Milyen jól érzem magam!" mondta a fiú, "biztosan jobban vagyok", és finom álomba merült.

Aztán a fecske visszarepült a Boldog Herceghez, és elmondta neki, mit tett. - Furcsa - jegyezte meg -, de most elég melegnek érzem magam, bár olyan hideg van.

- Ez azért van, mert jó cselekedetet tettél - mondta a herceg. És a kis fecske gondolkodni kezdett, majd elaludt. A gondolkodás mindig álmosná tette.

Amikor felvirradt, lerepült a folyóhoz és megfürdött. - Milyen figyelemre méltó jelenség - mondta az ornitológia professzora, miközben áthaladt a hídon. "Egy fecske télen!" És hosszú levelet írt erről a helyi újságnak. Mindenki idézte, tele volt annyi szóval, hogy nem értették.

- Ma éjjel Egyiptomba megyek - mondta a fecske, és jókedvű volt a kilátástól. Meglátogatta az összes köztéri műemléket, és sokáig ült a templom tornyának tetején. Bárhová ment, a verebek csiripeltek, és azt mondták egymásnak: "Micsoda előkelő idegen!", így nagyon jól érezte magát.

Amikor a hold felkelt, visszarepült a Boldog Herceghez. "Van valami megbízásod Egyiptom számára?" - kiáltotta; "Még csak most kezdem."

- Fecske, fecske, kis fecske - mondta a herceg -, nem maradsz velem még egy éjszakát?

- Egyiptomban várnak rám - felelte a fecske. - Holnap a barátaim felrepülnek a második kataraktához. A folyami ló ott heverészik a dudorok között, és egy nagy gránit trónon ül Memnon isten. Egész éjjel nézi a csillagokat, és amikor a hajnalcsillag ragyog, örömkialtást hallat, majd elhallgat. Délben a sárga oroszlánok lejönnek a víz szélére inni. Olyan szemük van, mint a zöld berilleknek, és ordításuk hangosabb, mint a szürkehályog üvöltése."

- Fecske, fecske, kis fecske - mondta a herceg -, messze a város túloldalán látok egy fiatalembert egy garnitúrában. Egy papírokkal borított íróasztal fölé hajol, és az oldalán lévő pohárban egy csomó elszáradt ibolya van. A haja barna és ropogós, az ajkai vörösek, mint a gránátalma, és nagy és álmódzó szeme van. Megpróbál befejezni egy darabot a színházigazgató számára, de túl hideg ahhoz, hogy többet írjon. Nincs tűz a rostélyban, és az éhségtől elájult."

- Még egy éjszakát várok veled - mondta a Fecske, akinek igazán jó szíve volt. - Vigyek neki még egy rubint?

"Sajnos! Most nincs rubinom - mondta a herceg; "A szemem minden, ami megmaradt. Ritka zafírból készülnek, amelyeket ezer évvel ezelőtt hoztak ki Indiából. Húzza ki az egyiket, és vigye el neki. Eladja az ékszerésznek, vesz élelmet és tűzifát, és befejezi a darabját."

- Kedves herceg - mondta a fecske -, ezt nem tehetem meg; És sírni kezdett.

- Fecske, fecske, kis fecske - mondta a herceg -, tégy úgy, ahogy parancsolom neked.

A Fecske tehát kitépte a herceg szemét, és elrepült a diák ruhájába. Elég könnyű volt bejutni, mivel volt egy lyuk a tetőn. Ezen keresztül merészkedett, és bejött a szobába. A fiatalember a kezébe temette a fejét, így nem hallotta a madár szárnyainak csapkodását, és amikor felnézett, megtalálta a gyönyörű zafírt az elszáradt ibolyákon.

- Kezdenek megbecsülni - kiáltotta; "Ez valami nagy csodálótól származik. Most már befejezhetem a darabomat", és nagyon boldognak tűnt.

Másnap a fecske lerepült a kikötőbe. Egy nagy hajó árbocán ült, és figyelte, ahogy a matrózok kötelekkel nagy ládákat húznak ki a raktérből. "Heave a-hoy!" - kiáltották, amikor minden láda feljött. "Egyiptomba megyek!" kiáltotta a Fecske, de senki sem bánta, és amikor a hold felkelt, visszarepült a Boldog Herceghez.

- Azért jöttem, hogy elbúcsúzzak tőled - kiáltotta.

- Fecske, fecske, kis fecske - mondta a herceg -, nem maradsz velem még egy éjszakát?

- Tél van - válaszolta a fecske -, és hamarosan itt lesz a hideg hó. Egyiptomban a nap meleg a zöld pálmafákon, és a krokodilok a sárban fekszenek, és lustán néznek rájuk. Társaim fészket építenek Baalbec templomában, és a rózsaszín és fehér galambok figyelik őket, és egymásnak bújnak. Kedves herceg, el kell hagynom, de soha nem felejtetek el, és jövő tavasszal két gyönyörű ékszert hozok vissza azok helyére, amelyeket elajándékoztál. A rubin vörösebb lesz, mint a vörös rózsza, és a zafír olyan kék lesz, mint a nagy tenger."

- A lenti téren - mondta a Boldog Herceg -, áll egy kis gyufalány. Hagyta, hogy a gyufája az ereszcsonkára essen, és mindannyian el vannak kényeztetve. Az apja megveri, ha nem hoz haza pénzt, és sír. Nincs cipője vagy harisnyája, és a kis feje csupasz. Vájd ki a másik szememet, és add oda neki, és az apja nem fogja megverni."

- Még egy éjszakát veled maradok - mondta a fecske -, de nem tudom kivájni a szemedet. Akkor egészen vak lennél."

- Fecske, fecske, kis fecske - mondta a herceg -, tégy úgy, ahogy parancsolom neked.

Kivájta hát a herceg másik szemét, és lecsapott vele. Elsuhant a gyufáslány mellett, és a tenyerébe csúsztotta az ékszer. "Milyen szép kis üveg!" kiáltotta a kislány; És nevetve rohant haza.

Aztán a fecske visszatért a herceghez. "Most vak vagy – mondta –, ezért mindig veled maradok."

- Nem, kis fecske - mondta a szegény herceg -, el kell menned Egyiptomba.

- Mindig veled maradok - mondta a fecske, és a herceg lábánál aludt.

Másnap egész nap a herceg vállán ült, és történeteket mesélt neki arról, amit idegen országokban látott. Mesélt neki a vörös íbiszekről, akik hosszú sorokban állnak a Nílus partján, és csőrükben aranyhalat fognak; a Szfinxé, aki egyidős magával a világgal, és a sivatagban él, és mindent tud; a kereskedőké, akik lassan járnak tevéik mellett, és borostyángyöngyöket hordanak a kezükben; a Hold hegyeinek királyáról, aki olyan fekete, mint az ébenfa, és egy nagy kristályt imád; a nagy zöld kígyóról, amely egy pálmafán alszik, és húsz papja van, hogy mézeskalácsokkal táplálja; és a pigmeusoké, akik nagy lapos leveleken hajóznak át egy nagy tavon, és mindig háborúban állnak a pillangókkal.

- Kedves kis fecske - mondta a herceg -, csodálatos dolgokról beszélsz nekem, de mindennél csodálatosabb a férfiak és nők szenvedése. Nincs olyan nagy Misztérium, mint a Nyomorúság. Repülj át a városom felett, kis fecske, és mondd el, mit látsz ott."

Így a fecske átrepült a nagy város felett, és látta, hogy a gazdagok vidámkodnak gyönyörű házaikban, míg a koldusok a kapuknál ülnek. Berepült a sötét sávokba, és látta az éhező gyerekek fehér arcát, akik kedvetlenül néztek ki a fekete utcákra. Egy híd boltíve alatt két kisfiú feküdt egymás karjaiban, hogy megpróbálják melegen tartani magukat. "Milyen éhesek vagyunk!" – mondták. - Nem szabad itt feküdnöd - kiáltotta az Őr, és kísérták az esőbe.

Aztán visszarepült, és elmondta a hercegnek, amit látott.

- Színarannyal vagyok borítva - mondta a herceg -, le kell venned, levélről levélre, és oda kell adnod szegényeimnek; Az élők mindig azt hiszik, hogy az arany boldoggá teheti őket."

A finom arany egyik levelét a másik után szedte le a Fecske, míg a Boldog Herceg egészen fakónak és szürkének tűnt. Egyik levél a másik után hozta a finom aranyat a szegényeknek, és a gyerekek arca rózsásabb lett, nevettek és játszottak az utcán. "Most már van kenyérünk!" - kiáltották.

Aztán jött a hó, és a hó után jött a fagy. Az utcák úgy néztek ki, mintha ezüstből készültek volna, olyan fényesek és csillogóak voltak; Hosszú jégcsapok, mint kristálytörök lógtak le a házak ereszeről, mindenki szörmében járt, a kisfiúk skarlátvörös sapkát viseltek és korcsolyáztak a jégen.

A szegény kis fecske egyre hidegebb és hidegebb lett, de nem akarta elhagyni a herceget, túlságosan szerette. Morzsákat szedett fel a pék ajtaja előtt, amikor a pék nem nézett oda, és szárnyait csapkodva próbálta melegen tartani magát.

De végre tudta, hogy meg fog halni. Csak annyi ereje volt, hogy még egyszer felrepüljön a herceg vállára. - Viszlát, kedves herceg - mormogta -, megengednéd, hogy kezet csókoljak?

- Örülök, hogy végre Egyiptomba mész, kis fecske - mondta a herceg -, túl sokáig maradtál itt; de ajkon kell csókolnod, mert szeretlek."

- Nem Egyiptomba megyek - mondta a fecske. "A halál házába megyek. A halál az alvás testvére, ugye?"

És ajkon csókolta a boldog herceget, és holtan borult a lába elé.

Abban a pillanatban furcsa repedés hallatszott a szobor belsejében, mintha valami eltört volna. A tény az, hogy az ólomszív kettévált. Minden bizonnyal rettenetesen kemény fagy volt.

Másnap kora reggel a polgármester a városi tanácsosok társaságában sétált a lenti téren. Ahogy elhaladtak az oszlop mellett, felnézett a szoborra: "Kedvesem! milyen kopottul néz ki a Boldog Herceg!" - mondta.

"Milyen kopott, valóban!" - kiáltották a városi tanácsosok, akik mindig egyetértettek a polgármesterrel; És felmentek, hogy megnézzék.

"A rubin kiesett a kardjából, a szeme eltűnt, és már nem arany" - mondta a polgármester; - Valójában alig jobb, mint egy koldus!

"Alig jobb, mint egy koldus" - mondták a városi tanácsosok.

"És itt van egy döglött madár a lábánál!" – folytatta a polgármester. "Valóban ki kell adnunk egy kiáltványt, hogy a madarak nem pusztulhatnak el itt." És a város jegyzője feljegyezte a javaslatot.

Így lebontották a Boldog Herceg szobrát. "Mivel már nem szép, már nem hasznos" – mondta az egyetem művészeti professzora.

Ezután megolvasztották a szobrot egy kemencében, és a polgármester megtartotta a Társaság ülését, hogy eldöntse, mi legyen a fémmele. "Természetesen kell egy másik szobor is – mondta –, és az az én szobra lesz."

- Magamtól - mondták a városi tanácsosok, és veszekedtek. Amikor utoljára hallottam róluk, még mindig veszekedtek.

"Milyen furcsa dolog!" - mondta az öntöde munkásainak felügyelője. "Ez a törött ólomszív nem olvad meg a kemencében. Ki kell dobunk." Így hát egy szemétdombra dobták, ahol a halott Fecske is feküdt.

"Hozd el nekem a város két legértékesebb dolgát" – mondta Isten az egyik angyalának; és az angyal elhozta neki az ólomszívet és a halott madarat.

"Jól tetted – mondta Isten –, mert paradicsomi kertemben ez a kis madár örökké énekelni fog, és aranyvárosomban a boldog herceg dicsérni fog engem."

2. The DeepL translation

A BOLDOG HERCEG

Magasan a város fölött, egy magas oszlopon állt a Boldog Herceg szobra.

Egész testét finom aranyból készült vékony levelek aranyozták be, szemeként két fényes zafír csillogott, kardmarkolatán pedig egy nagy vörös rubin ragyogott. Valóban nagyon csodálták.

“Olyan szép, mint egy meteorkakas” - jegyezte meg az egyik városi tanácsos, aki művészi ízléséről akart hírnevet szerezni; “csak nem olyan hasznos” - tette hozzá, félve attól, hogy az emberek gyakorlatiasnak tartják, pedig nem volt az.

“Miért nem tudsz olyan lenni, mint a Boldog Herceg?” - kérdezte egy értelmes anyuka a kisfiától, aki a holdra sírt. “A Boldog Herceg soha nem álmodik arról, hogy bármiért is sírjon.”

“Örülök, hogy van valaki a világon, aki egészen boldog” - mormolta egy csalódott férfi, miközben a csodálatos szobrot nézte.

“Úgy néz ki, mint egy angyal” - mondták a jótekönykodó gyerekek, amikor fényes skarlátvörös köpenyükben és tiszta fehér pinaforájukban kijöttek a székesegyházból.

“Honnan tudod?” - kérdezte a matematikus mester - "Te még soha nem láttál ilyet.”

“Á, de álmainkban igen - válaszolták a gyerekek, mire a matematikus mester elkomorult, és nagyon szigorúan nézett, mert nem helyeselte, hogy a gyerekek álmodnak.

Egyik éjjel egy kis fecske repült a város fölé. Barátai hat héttel azelőtt elutaztak Egyiptomba, de ő itt maradt, mert szerelmes volt a legszebb nádasba. Kora tavasszal találkozott vele, amikor egy nagy sárga lepke után repült a folyón, és annyira vonzotta a lány karcsú dereka, hogy megállt beszélgetni.

“Szerethetlek-e?” - mondta a Fecske, aki szeretett a lényegre térni, és a nádas mélyen meghajolt előtte. Így repült körbe-körbe a lány körül, szárnyával a vizet érintve, és ezüstös hullámokat keltve. Ez volt az udvarlása, és egész nyáron át tartott.

“Nevetséges ragaszkodás” - csiripelte a többi fecske – "nincs pénze, és túl sok a rokona”, és a folyó valóban tele volt nádassal. Aztán, amikor eljött az ősz, mind elrepültek.

Miután elmentek, magányosnak érezte magát, és kezdte megenni szerelmét. “Nem tud beszélgetni”, mondta, “és attól tartok, hogy kokettál, mert állandóan a széllel kacérkodik.” És valóban, valahányszor a szél fúj, a nádszál a legkecsesebb pukedliket csinálta. “Elismerem, hogy házias - folytatta -, de én szeretek utazni, és következésképpen a feleségemnek is szeretnie kellene az utazást”.

“Eljössz velem?” - mondta végül a férfi a lánynak, de a nádas megrázta a fejét, annyira ragaszkodott az otthonához.

“Maga szórakozott velem” - kiáltotta. “Elmegyek a piramisokhoz. Viszlát!” - és elrepült.

Egész nap repült, és éjjel érkezett meg a városba. “Hol fogok megszállni?” - kérdezte; “Remélem, a város már előkészületeket tett.”

Aztán meglátta a szobrot a magas oszlopon.

“Ott fogok felszállni” - kiáltotta - "ez egy remek hely, sok friss levegővel". Így szállt le, éppen a Boldog Herceg lábai közé.

“Arany hálósobám van” - mondta halkan magában, miközben körülnézett, és aludni készült, de amint a szárnya alá dugta a fejét, egy nagy vízcsepp esett rá. “Micsoda furcsa dolog!” - kiáltott fel - "Egyetlen felhő sincs az égen, a csillagok egészen tiszták és fényesek, és mégis esik az eső. Európa északi valóban borzalmas az éghajlat. A nádas régen szerette az esőt, de ez csupán az önzősége volt.”

Aztán egy újabb csepp esett.

“Mit ér egy szobor, ha nem tudja az esőt távol tartani?” - mondta; “Keresnem kell egy jó kéményt,” és elhatározta, hogy elrepül.

De mielőtt még kinyitotta volna a szárnyait, egy harmadik csepp is hullott, felnézett, és látta... Á, mit látott?

A Boldog Herceg szemei megteltek könnyel, és könnyek folytak végig aranyló arcán. Az arca olyan szép volt a holdfényben, hogy a kis Fecske szájalommal telt meg.

“Ki vagy te?” - kérdezte.

“Én vagyok a Boldog Herceg.”

“Akkor miért sírsz?” - kérdezte a Fecske; “teljesen eláztattál.”

“Amikor még éltem, és emberi szívem volt - felelte a szobor -, nem tudtam, mi az a könny, mert a Sans-Souci-palotában éltem, ahová a bánat nem léphet be. Napközben társaimmal játszottam a kertben, este pedig a Nagyteremben vezettem a táncot. A kert körül egy nagyon magas fal futott, de soha nem érdekelt, mi van mögötte, minden olyan szép volt körülöttem. Udvaroncaim Boldog Hercegnek neveztek, és valóban boldog voltam, ha az öröm a boldogság. Így éltem és így haltam meg. És most, hogy meghaltam, olyan magasra emeltek ide, hogy láthatom városom minden csúfságát és nyomorúságát, és bár szívem ólomból van, mégsem tudok másként dönten, mint sírni.”

“Mi az, nem tömör arany?” - kérdezte magában a Fecske. Túlságosan udvarias volt ahhoz, hogy hangosan személyeskedő megjegyzéseket tegyen.

“Messze - folytatta a szobor halk zenei hangon -, messze egy kis utcában van egy szegény ház. Az egyik ablak nyitva van, és azon keresztül látom, hogy egy asszony ül az asztalnál. Az arca sovány és kopott, és durva, vörös keze van, mindet szúrja a tű, varrónő. Szenvedélyvirágokat hímez egy szaténruhára, amelyet a királynő legszebb udvarhölgye visel majd a következő udvari bálon. A szoba sarkában lévő ágyban a kisfia fekszik betegen. Lázas, és narancsot kér. Az anyja csak folyóvizet adni neki, ezért sírva fakad. Fecske, Fecske, kis Fecske, nem hoznád el neki a rubint a kardom markolatából? A lábam ehhez a talapzathoz van rögzítve, és nem tudok megmozdulni.”

“Egyiptomban várnak rám - mondta a Fecske. “A barátaim fel-alá repkednek a Níluson, és beszélgetnek a nagy lótuszvirágokkal. Hamarosan a nagy király sírjában fognak aludni. A király maga is ott van festett koporsójában. Sárga vászonba van csomagolva, és bebalzsamozva fűszerekkel. A nyakán halványzöld jászminőségű lánc van, és a kezei olyanok, mint a hervadt levelek.”

“Fecske, Fecske, kis Fecske - mondta a Herceg - nem maradnál velem egy éjszakára, és nem lennél a hírnököm? A fiú olyan szomjas, az anyja pedig olyan szomorú.”

“Nem hiszem, hogy szeretem a fiúkat - válaszolta a Fecske. “Tavaly nyáron, amikor a folyónál laktam, volt ott két goromba fiú, a molnár fiai, akik folyton kövekkel dobáltak. Persze soha nem ütöttek meg; mi, fecskék túl jól repülünk ahhoz, és különben is, én egy olyan családból származom, amelyik híres a fürgeségéről; de mégis, ez a tiszteletlenség jele volt.”

De a Boldog Herceg olyan szomorúnak tűnt, hogy a kis Fecske megsajnálta. “Nagyon hideg van itt” - mondta - "de egy éjszakára veled maradok, és a hírnököd leszek.”

“Köszönöm, kis fecske - mondta a herceg.

Így a fecske kiszedte a herceg kardjából a nagy rubint, és csőrében elrepült vele a város teteje fölé.

Elhaladt a székesegyház tornya mellett, ahol a fehér márványból faragott angyalok álltak. Elhaladt a palota mellett, és tánczenét hallott. Egy gyönyörű lány lépett ki az erkélyre a szerelmével. “Milyen csodálatosak a csillagok” - mondta neki - "és milyen csodálatos a szerelem ereje!”.

“Remélem, a ruhám elkészül az állami bálra - válaszolta a lány -, szenvedélyvirágokat hímeztettem rá, de a varrónők olyan lusták.

Átkelt a folyón, és látta a hajók árbócára akasztott lámpásokat. Átment a gettón, és látta, hogy az öreg zsidók alkudoznak, és rézmérlegen mérik a pénzt. Végül a szegényházhoz ért, és benézett. A fiú lázasan forgolódott az ágyán, az anyja pedig elaludt, annyira fáradt volt. Beugrott, és a nagy rubint az asztalra tette az asszony gyűszűje mellé. Aztán óvatosan körberöpködte az ágyat, és szárnyával megsimogatta a fiú homlokát. “Milyen hűvös van!” - mondta a fiú - "Biztos jobban leszek”, és finom álomba merült.

Ekkor a fecske visszarepült a Boldog Herceghez, és elmondta neki, mit tett. “Furcsa - jegyezte meg -, de most már egészen melegem van, pedig olyan hideg van.”

“Azért, mert jót cselekedtél - mondta a herceg. És a kis fecske gondolkodni kezdett, majd elaludt. A mindig elálmosodott.

Amikor felvirradt a nap, leszállt a folyóhoz, és megfürdött. “Milyen figyelemre méltó jelenség” - mondta a madártan professzora, amikor átment a hídon. “Egy fecske télen!” És hosszú levelet írt róla a helyi újságnak. Mindenki idézte, annyi szó volt benne, hogy nem értették.

“Ma este Egyiptomba megyek” - mondta a fecske, és a kiáltásoktól feldobták a hangulatát. Meglátogatta az összes köztéri emlékművet, és ült a templomtorony tetején. Bármerre ment, a verebek csiripeltek, és azt mondták egymásnak: “Micsoda előkelő idegen!” Így hát nagyon jól érezte magát.

Amikor a hold felkelt, visszarepült a Boldog Herceghez. “Van valami megbízásod Egyiptomra?” - kiáltotta; “Épp most indulok.”

“Fecske, Fecske, kis Fecske - mondta a herceg - nem maradnál még egy éjszakát velem?

“Egyiptomban várnak rám - felelte a Fecske. Holnap barátaim felrepülnek a Második Katarakthoz. A folyó lova ott heverészik a bokrok között, és egy hatalmas gránittrónon ül Memnon isten. Egész éjjel a csillagokat figyeli, és amikor a hajnalszín felragyog, egy örömköltést hallat, aztán elhallgat. Délben a sárga oroszlánok lejönnek a vízpartra inni. Szemük olyan, mint a zöld bogyó, és üvöltésük hangosabb, mint a kataraktus zúgása.”

“Fecske, Fecske, kis Fecske - mondta a herceg -, messze a város túlsó végén látok egy fiatalembert egy padlásszobában. Egy papírokkal borított íróasztal fölé hajol, és egy pohárkában mellette egy csokor hervadt ibolya van. Haja barna és ropogós, ajkai pirosak, mint a gránátalma, szemei pedig nagyok és álmodozóak. Egy darabot próbál befejezni a színház igazgatójának, de túlságosan fázik ahhoz, hogy tovább írjon. Nincs tűz a rostélyban, és az éhségtől elájult”.

“Egy éjszakát még várok veled - mondta a Fecske, akinek igazán jó szíve volt. “Vigyek neki még egy rubint?”

“Sajnos! most már nincs rubinom - mondta a herceg -, csak szemem maradt meg. Ritka zafirokból vannak, amelyeket ezer évvel ezelőtt hoztak Indiából. Tépj ki egyet közülük, és vidd el neki. Ő majd eladja az ékszerésznek, vesz élelmet és tűzifát, és befejezi a színdarabot.”

“Kedves herceg - mondta a Fecske -, ezt nem tehetem meg, és sírni kezdett.

“Fecske, Fecske, kis Fecske - mondta a herceg -, tedd, parancsolok.

A fecske tehát kitépte a herceg szemét, és elrepült a diák padlására. Könnyű volt bejutni, mert volt egy lyuk a tetőn. Ezen át beugrott, és bejutott a szobába. A fiatalember a kezébe temette a fejét, így nem hallotta a madár szárnycsapkodását, és amikor felnézett, a gyönyörű zafírt a hervadt ibolyákon fekvő találta.

“Kezdenek megbecsülni - kiáltott fel -, ez valami nagy csodálótól jött. Most már befejezhetem a darabomat” - és nagyon boldognak tűnt.

Másnap a Fecske leszállt a kikötőbe. Egy nagy hajó árbócán ült, és figyelte, ahogy a matrózok nagy ládákat húznak ki kötelekkel a raktérből. “Húzzátok fel!” - kiabálták, ahogy minden egyes láda feljött. “Egyiptomba megyek!” - kiáltotta a Fecske, de senki sem törődött vele, és amikor a hold felkelt, visszarepült a Boldog Herceghez.

“Azért jöttem, hogy elbúcsúzzak - kiáltotta.

“Fecske, Fecske, kis Fecske - mondta a herceg -, nem maradnál még egy éjszakát velem?

“Tél van - felelte a Fecske -, és hamarosan itt lesz a hideg hó. Egyiptomban a nap melegen süt a zöld pálmafákon, a krokodilok pedig a sárban fekszenek, és lustán néznek körül. Társaim fészket építenek a Baalbec templomában, a rózsaszín és fehér galambok figyelik őket, és kukorékolnak egymásnak. Kedves hercegem, el kell hagyjalak, de soha nem felejtetek el téged, és jövő tavasszal két gyönyörű ékszert hozok neked az elajándékozottak helyett. A rubin pirosabb lesz, mint a vörös rózsza, a zafír pedig olyan kék, mint a nagy tenger.”

“A lenti téren - mondta a Boldog Herceg - ott áll egy kis gyufalány. Hagyta, hogy a gyufája a csatornába hulljon, és mind elromlott. Az apja megveri, ha nem hoz haza pénzt, és sír. Nincs se cipője, se harisnyája, és a kis feje csupasz. Tépd ki a másik szememet, és add oda neki, és az apja nem fogja megütni.”

“Egy éjszakát még veled maradok - mondta a Fecske -, de a szemedet nem tudom kiszúrni. Akkor teljesen megvakulnál.”

“Fecske, Fecske, kis Fecske - mondta a herceg -, tedd, parancsolok.

Kiszúrta a herceg másik szemét is, és azzal együtt lemerészkedett. Elsuhant a gyufalány mellett, és a csúsztatva az ékszer. “Milyen szép üvegdarab!” - kiáltotta a kislány, és nevetve hazaszaladt.

Ekkor a Fecske visszatért a herceghez. “Most már vak vagy - mondta - ezért mindig veled maradok”.

“Nem, kis fecske - mondta a szegény herceg -, neked Egyiptomba kell menned.

“Mindig veled maradok - mondta a Fecske, és a herceg lábainál aludt.

Másnap egész nap a herceg vállán ült, és mesélt neki, hogy mit látott idegen földeken. Mesélt neki a vörös íbiszekről, amelyek hosszú sorokban állnak a Nílus partján, és aranyhalat fognak a csőrükkel; a szifnőről, aki olyan öreg, mint maga a világ, és a sivatagban él, és mindent tud; a kereskedőkről, akik lassan járnak tevéik mellett, és borostyángöngyöket hordanak a kezükben; a Hold hegyeinek királyáról, aki fekete, mint az ébenfa, és egy nagy kristályt imád; a nagy zöld kígyóról, amely egy pálmafán alszik, és húsz papja van, akik mézes süteményekkel etetik; és a pigmeusokról, akik nagy lapos leveleken hajóznak egy nagy tó felett, és állandóan háborúban állnak a pillangókkal.

“Kedves kis fecske - mondta a herceg -, csodálatos dolgokról mesélsz nekem, de mindennél csodálatosabb a férfiak és a szenvedése. Nincs nagyobb Titokzatosság, mint a Nyomorúság. Repülj át a városom fölött, kis fecske, és mondd el, mit látsz ott.”

Így repült a fecske a nagy város fölött, és látta, hogy a gazdagok szép házaikban mulatoznak, míg a koldusok a kapukban ülnek. Sötét sikátorokba repült, és látta az éhező gyermekek fehér arcát, amint kedvetlenül néztek ki a fekete utcákra. Egy híd boltíve alatt két kisfiú egymás karjaiban feküdt, hogy megpróbálják melegen tartani magukat. “Milyen éhesek vagyunk!” - mondták. “Nem szabad itt feküdni” - kiáltotta az Őrszem, és kimentek az esőbe.

Aztán visszarepült, és elmondta a hercegnek, amit látott.

“Finom arannyal vagyok beborítva - mondta a herceg -, le kell szedned, levélről levélre, és oda kell adnod a szegényeimnek; az élők mindig azt hiszik, az arany boldoggá teheti őket.”

A fecske levélről levélre szedte le a finom aranyat, míg a Boldog Herceg egészen tompának és szürkének nem tűnt. Levélről levélre vitte a finom aranyat a szegényeknek, és a gyerekek arca egyre rózsásabb lett, nevettek és játszottak az utcán. “Most már van kenyérünk!” - kiáltották.

Aztán jött a hó, és a hó után jött a fagy. Az utcák úgy néztek ki, mintha ezüstből lennének, olyan fényesek és csillogóak voltak; a házak hosszú jégcsapok lógtak le, mint a kristálytörők, mindenki bundában járt, a kisfiúk pedig skarlátvörös sapkában korcsolyáztak a jégen.

Szegény kis fecske egyre jobban fázott, de nem hagyta el a herceget, túlságosan szerette őt. Morzsákat szedett fel a pék ajtaja előtt, amikor a pék nem figyelt, és szárnycsapkodással próbálta magát melegen tartani.

De végül tudta, hogy meg fog halni. Már csak annyi ereje volt, hogy még egyszer felrepüljön a herceg vállára. "Isten veled, kedves herceg!" - motyogta - "Hagyod, hogy megcsókoljam a kezéd?"

"Örülök, hogy végre Egyiptomba mész, kis Fecske - mondta a herceg -, túl sokáig maradtál itt; de szájon kell csókolnod, mert szeretlek.

"Nem Egyiptomba megyek - mondta a Fecske. "A Halál Házába megyek. A Halál az Alvó testvére, nemde?"

És szájon csókolta a Boldog Herceget, és holtan esett a lábai elé.

Ebben a pillanatban különös reccsenés hallatszott a szobor belsejében, mintha valami eltörött volna. Az ólomszív ugyanis egyenesen kettétört. Bizonyára rettenetesen kemény fagy volt.

Másnap kora reggel a polgármester a városi tanácsosok társaságában sétált a lenti téren. Ahogy elhaladtak az oszlop mellett, felnézett a szoborra: "Te jó ég, milyen kopottasan néz ki a Boldog Herceg!" - mondta.

"Milyen rongyos!" - kiáltották a városi tanácsosok, akik mindig egyetértettek a polgármesterrel, és felmentek, hogy megnézzék.

"A kardjából kihullott a rubin, a szemei eltűntek, és már nem aranyló" - mondta a polgármester - "valójában alig jobb, mint egy koldus!"

"Alig jobb, mint egy koldus" - mondták a városi tanácsosok.

"És itt van a lábánál egy döglött madár!" - folytatta a polgármester. "Tényleg ki kell hirdetnünk, hogy itt nem szabad madaraknak meghalni." És a városi jegyző feljegyezte a javaslatot.

Ezért ledöntötték a Boldog Herceg szobrát. "Mivel már nem szép, már nem is hasznos" - mondta az egyetem művészeti professzora.

Ezután egy kemencében megolvasztották a szobrot, és a polgármester összehívta a testületet, hogy eldöntsék, mi legyen a fémmel. "Természetesen kell egy másik szobor" - mondta - "és az az én lesz".

"Magamtól" - mondta mindegyik városi tanácsos, és összevesztek. Amikor utoljára hallottam róluk, még mindig veszekedtek.

"Micsoda különös dolog!" - mondta az öntödei munkások felügyelője. "Ez a törött ólomszív nem olvad meg a kemencében. kell dobnunk." Így hát egy kupac porra dobták, ahol a halott fecske is feküdt.

"Hozd el nekem a két legértékesebb dolgot a városban" - mondta Isten egyik angyalának; és az angyal elhozta neki az ólomszívet és a döglött madarat.

"Jól választottál" - mondta Isten - "mert paradicsomi kertemben ez a kismadár örökké énekelni fog, és arany városomban a Boldog Herceg dicsérni fog engem."

Eredetileg a The Happy Prince and Other Stories című kötetben jelent meg, 1888. Kutatási célokra használták.